

Pilkupüüdvad kujunduselemendid avalikus ruumis. Kokkuvõte Läti õppereisil osalenute muljetest ja tähelepanekutest

LEADER õppereis Sigulda, Ventspilsi ja Dobeles linnade avaliku ruumi kujundusnäidetega tutvumise eesmärgil toimus 17.-19.augustil. Nimetatud linnadele lisaks külastati Raunas ühe perekonna rajatud suurt ja ilusat kollektsooniaeda ning tutvuti Läti ühe suurima ja liigirikkaima dendroloogilise kollektsooniaga - Ledurga dendropargiga. Eraaedniku hobist alguse saanud ca 10 ha suuruse pargi hoolduse on praegusel ajal enda kanda võtnud kohalik omavalitsus. Õppereisi viimaseks külastusobjektiks oli suursugune Rundale loss oma uhke prantsuse aiaga.

Kolme suviselt pika päeva jooksul, mil sai kogeda nii vihma kui kõrgeid soojakraade, talletasid osalejad hulgaliselt muljeid, seda nii mälusse kui ka fotodele. Linnade ja külastuskohtade arendamisel märgati detaile, millest eeskujut võtta, kuid kindlasti ka selliseid, mida on teatud arenguid arvestades targem vältida.

Suurte puude toel rajatud haljastuse ja rikkaliku lilleilu kõrval äratasid eriti Ventspilsis (aga ka Dobeles) tähelepanu ja avaldasid muljet kividega sillutatud teed ja tänavad, sageli oli neis mingi lõigu osas värvilistest kividest isegi muster sisse laotud. Palju silmailu pakkusid purskkaevud, mida oli rajatud küll erinevate veekogude peale, küll erinevate parkide atraktsiooniks. Paljudel juhtudel olid need ka valgustatud ning enamasti paiknesid nende ääres kenad pingid, kus jalgu puhata ning veevulinat, rahu ja ilu nautida. Märkamata ei saanud jääda rohked pilkupüüdvad kujud-skulptuurid, olgu need siis kivist, metallist või hoopistükkis lilledest. Kõik need lausa kutsusid end fotodele jäädvustama.

Linnamaastikus oli kasutatud teatud rütmilisust ja kordamisi, sekka pilkupüüdvaid ning mingite lugudega seotud kujundusdetaile. Märgata oli julgust olla omanäoline ning sobitada kokku vana ja uus. Ilus ja põnev on olla seal turistil, kuid väga palju on vaeva nähtud ka kohalikele elanikele pakutava meeldiva elukeskkonna nimel. Nägime mitmeid uhkeid ja kaasaegseid uusrajatisi-asutusi, aga ka rohkeid tegevusvõimalusi pakkuvaid mänguväljakuid ja lasteparke, viimasid rajatakse isegi suurte korrusmajade vahele.

On loomulik, et erinevad inimesed märkavad erinevaid detaile ning väärtustavad ka avaliku ruumi kujunduses erinevaid asju. Siiski jäi valdavaks tõdemus, et kõige aluseks on pikaajaline ja terviklik visioon, mille elluviimise eest vastutab asjatundlik ning poliitilistest tõmbetuultest sõltumatu spetsialist - kujundusarhitekt. Oluline on detailide kokkusobimine, harmoonia ja isikupära. Ning väga sümpaatne on, kui linna atraktiivse ja kena väljanägemise eest hoolitsevad kohaliku omavalitsuse kõrval ka kohalikud asutused ja elanikud.